

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos pelletor egyszeri hirdetésnél 9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 2 kr. — Bélyegdíj 30 kr. Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukács Gábor dr.
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Darnay Kálmánhoz, a kiadó hivatal főnökéhez küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Új eszmék a társadalmi kérdés megoldásáról.

Eddig a szociális kérdés helyes megoldását a mélyebb gondolkodásnak csak az állam és társadalom okos közreműködésétől a patriarkalizmus bevonásával remélték. Most legújabbban előáll egy német tudós, ki e nehéz kérdésnek egyedüli helyes megfontolását új nemzedék keletkezésében keresi. Gondolatait erre vonatkozólag a következőkben foglalja össze:

„Ne ántsunk magunkat! Eddig minden kísérlet a szociális kérdés megoldására vonatkozólag eredménytelen marad és tovább is eredménytelen fog maradni mindaddig, míg nem létesül egy jobb nemzedék. Fél századok óta az iskola terén a legkomolyabb megerősítések történtek, hogy a kultúra áldásai iránt fogékony nemzedéket, test és lélekben egészséges emberi fajt neveljenek, mely a kereszténység egyszerű parancsolatait teljesít. És milyen lett az eredmény? Semmi esetre sem felel meg az eredmény a fáradságnak és a hozott áldozatoknak. Sok tekintetben sziszifuszi munka volt az. Első sorban fizikailag véve, minden kultúránál esőknél észlelhető, de nem ám olyan, mint pl. a vetéseknél, ahol forduló, átvonuló rossz termés elő szokott fordulni, hanem már mint progresszív baj. Szép, erőteljes emberfajról mai nap szó sincs. A kivételek csak megerősítik a szabályt. A katonamértéket már ism-

telten kellett lejjebb szállítani, s ez jele annak, hogy az emberi nem testileg fogy. A táplálkozás ennél nem játszik jelentékeny szerepet, mert nemzetgazdaságilag be van bizonyítva, hogy a nép a mai nap jobban táplálkozik, mint 50 vagy 100 évvel ezelőtt.”

„Hadd kontárkodjanak a szociális kérdés megoldásán az okos gondolkodók és az esztelen buzgólkodók. Mindaz, a mit felépítenek, már kezdettől fogva tarthatatlan és korhadt, ha csak az emberek nem lesznek előbb testileg és lelkileg jobb fajtából valók — ab ovo, betűi szerint kell tehát az egészséges kultúra megújításának kiindulnia — ezen alapul az emberiség üdve.“*)

A füzetnek szerzője az asszonyok alá rendelt helyzetével foglalkozik és annak a férfival való egyenlő jogosságáért áll sorompóba. Éles kritika alá veszi a könnyelmű házasságokat, feltárja a férfiak bűneit és egyedül az új nemzedéktől várja a szociális kérdés helyes megoldását.

E gondolat egészen új, de még sem teljesen kimerítő. Ha már az iskolától sokat nem vár — mint a fentebbi idézet mutatja — a családi életet kellett volna különösen kiemelni, melyben az új nemzedék felnevelkedik, de ezt jóformán meg sem említi, hanem a fősúlyt a házasságra és az abból származó nemzedék testi és lelki oldalára fekteti. Érvelése ennyiben egyoldalú és ki nem merítő.

*) L. Cornelius, Schaffl bessere Generationen című füzetének 14. 15. és 38. lapját.

Testileg és lelkileg erőteljes nemzedék keletkezése még nem fogja megoldani a szociális kérdést.

De ha meggondoljuk, hogy a családból indul ki minden élet és annak sok oldala liuktető és messzeható erejét innen kapja; ha fontolóra vesszük, hogy tevékenységünknek egymásba nyúló és összeszőtt fonalai az egyéni életben mindebből a középpontból veszik kezdetüket: akkor nem foroghat fenn semmi kétség afelől, hogy a család az a tényező, melynek mértékadó hatása van az élet minden terén.

A jóra való családból származott tagok a a jót minden téren előmozdítják. Horvát Boldizsár miniszter atyjához intézett levelének tanúsága szerint minden jóra való családból származott tagok a a jót minden téren előmozdítják. Horvát Boldizsár miniszter atyjához intézett levelének tanúsága szerint minden jóra való családból származott tagok a a jót minden téren előmozdítják. Horvát Boldizsár miniszter atyjához intézett levelének tanúsága szerint minden jóra való családból származott tagok a a jót minden téren előmozdítják.

A nemzedék tudvalevőleg a családban nevelkedik fel. Szerintem tehát a családot kell reformálni, javítani és helyes alapra fektetni, hogy ebből indulhasson ki a szociális kérdés helyes megoldása. A nemzedék anyagi és szellemi élete a családban gyökerezik, amilyen szellem itt az uralkodó, olyan rendszeren a gyermekek gondolkodása is, mert a gyermek gondolkodása itt nyeri táplálékát, itt szítja magába a helyes vagy helytelen életnézetet:

Virágzó fa.

Meg-megállok itt melletted
S ágaidra föltekintek,
Mit az Isten bűbájosan,
Virággal telehintett.
S gondolkozom régidőkről:
Gyermekségről, ifjúságról,
Álmadozom az akkor nyílt
S elhervadt sok szép virágról.

Éltem fáján sosem lesz már
Nyíló virág bokrétyja,
Mit kikelet levegője,
Fénysugára lint rója.
Gondolkozom s elmélázok
Gyermekségről, ifjúságról;
S szivemben most az is virág —
Ha feledkezem a máról. Minke Béla.

Leánykérés az uccán.

— Siralmas, de igaz történet. —
— A SÜMEG ÉS VIDÉKE eredeti tarcája. —

Donnerstag Bertalan fűszerkereskedő a Lipótvárosban. Cingár termetű fiatal ember, de ha ábrázatát el nem verte volna a ragya, szemével szüntelenül nem kancsalitana, s orra nem volna oly tipikusan görbe: bizonyára szépnéki lehetne mondanunk. Hanem azért így is több mama vetette ki rá hálóját, tudván azt, hogy Donnerstag ur tekintélyes vagyonra tett szert; a magánéltési hetes bizottságtól csak nemrég kapott engedélyt egy kétemeletes bérház építésére. De hát mit törődik ő a mamákkal? Van már neki ideálja: egy igazi kis Vénusz a Lipótvárosból.

Ah, milyen ruganyos, karesu termet! Aztán micsoda járás! Talán ő róla írta a költő, hogy kis lába nyomának a fű is örül. Hát még a trotoár! Az ember már távolról is megszereti; de határozottan bele bolondul, ha szemtől szembe lálja. Érzí, csillogó fekete szemének tüzeit, látja cseresznyepiros ajkainak mosolyát s a kedves gödröskék az arcon, amelyek arra hívatják, hogy a legkeményebb szívű férfit is titkos vágyakra ingereljék. Még a neve is szép: Jolánka hívják.

Oh, Donnerstag Bertalan urnak kitűnő izlése van! Ha meglátja ideálját az uccán, szíve feldobog, arcát égő pir futja be és nem állhatja meg, hogy ne kövesse őt mindaddig, amíg valamelyik házban el nem tűnik. Sokszor azt is megteszi, hogy a kapuban várakozik rá, s mikor újra maga előtt látja, olyan furcsa sóhajokat küld az eget felé, hogy Jolán önkéntelenül is rámeresztli szép szeméit. Igen, rábámul, aztán oly fitymálólág csucsorítja össze ajkait, mintha csak azt akarná mondani: *Mit akarsz tőlem? rs ezt* Donnerstag ur jól tudja; hanem azért nem csügged. Mindig ott jár a nyomában s már annyira maga ellen ingerelte a leányt, hogy az otthon be is panaszkolta őt. Elmondta, hogy egy antipatikus fűszerkereskedő örökösén üldözi őt, fenyegetődzött, hogy legközelebb már a rendőrség oltalmát fogja igénybe venni... Szegény Donnerstag!

Szombat délelőtt volt. Donnerstag ur üzlete ajtajában ábrándozott, midőn meglátta ideálját és füstént vakmerő eszme fogamzott meg agyában. Egyet pödrött bajuszán, becsületesen kiköbögte magát, hogy hangja szép behizelgő legyen, aztán hozzá csatlakozott Jolán kisasszonyhoz.

— Kérem, én Donnerstag vagyok!
A leányka azzal válaszolt, hogy meggyorsította lépteit. Még csak rá sem nézett imádójára.

— Bocsásson meg, amiért megszólítottam, de hát nem tudtam uralkodni önmagamon... Jaj, ne tessék úgy szaladni, hiszen nem akarok semmi rosszat.

— Hagyjon el, uram!
Ah, ő megszólalt! Donnerstag urban fölcsillant a remény.
— Hetek, hónapok óta epedek ön után és tessék elhinni, hogy nagyon boldogtalan vagyok.
— Távozzék!
— Nem távozom, dobasson ki bár cselédeivel!

A szerelmes fiatal ember nagy zavarában azt is elfeledte, hogy ki is az uccán van.

— Oh, ha tudná!... Látja, kisasszony, eltökéltem, hogy minden áron megvallozzam szerelmemet. Aztán megkérem a kezét. Elvégre is szép vagyunkam van. Holta napjáig selyemruhában járhat. Igaz ugyan, hogy csak Donnerstag vagyok, de ha úgy akarja, lehet belőlem még ünyyadi, Zrinyi vagy Fraugopán is. Hisz ötven krajcár nem a világ.

Jolán kisasszony meg nem állhatja, hogy el ne mosolyodjék.

— De hiszen ön zsidó, míg én keresztény vagyok.

Téringgett! Hát csak ez a baj? A fiatal ember kész a felelettel.

— Az épenességgel nem akadály. Ha nincs ellenére, áttérnet a zsidó vallásra.

Erre az impertinens válaszra Jolánka újra elkomolyodott.

— Oh, ha tudná... Becsületesem mondom: nagyon szeretem! Mondja, oh mondja, tudna-e feleségem lenni?

Jolánka rábámul Donnerstag urra s hirtelen pajzán mosoly jelenik meg ajkán. Pompás ötlete támadt. Lesütötte szeméit és halkán odaszólt kisérőjéhez:

a családi körben lévő eszmevilág szolgál neki zsinórmértékül a későbbi életpályáján is. Igaz ugyan, hogy a családi élet reformálása nem könnyű munka, mert a család szentély, melybe belenyulni senkinek joga nincs. Az egyház, a sajtó, a társadalom, a jó példa stb. még legtöbbet tehetnek a családi élet javítása tekintetében. Fődolog azonban a házasságkötésnél a kölcsönös szeretet, oly ok, mely a boldog házasság élet feltételeit involválja. De a házasságtól megkivántató humánus érzelmek és a lehetőség határáig menő felebaráti szeretet, de nemcsak szömbön ám, hanem fettegekben is nyilvánuló emberi szeretettől áthatott nézetek kell, hogy uralkodók legyenek a családban. Továbbá az a nézet is, hogy mi emberek közös családott alkotunk és alattvalóinkat is embertársainknak és mi velünk egyenlő jogokkal és tulajdonságokkal bíró lényeknek kell hogy tekintsük és humánus bánásmódban részesítsük. És viszo... Az alsóbbrendűek családi élete legyen példás, elégedett, a felsőbbek iránt tiszteletteljes, az osztályok közötti választófal fémálása iránt pedig belátó, a társadalmi rend tisztelete nyerve a család részéről kellő kifejezést. A teljes egyenlőség, testvériség és szabadság még egyelőre csak papíron marad. A legújabb izgató, bujtogató és a társadalmi rend felforgatására célzó tanítások és nézetek a család szentélyébe ne férközzenek és ne métegyezzenek azt meg.

Ha ilyen lében, ily világnézetben nevelődik föl az új nemzedék, akkor ez leghelyesebben fogja megoldani a szociális kérdést. De ezeket a nézeteket az új nemzedék csak a családban szíhatja magába.

Eltekintve ettől az egyoldalúságtól, Cornélius könyvecskéje eszmedus tartalmánál fogva érdemes az elolvasásra. Mint korosabb ember, rendelkezik ételtapasztalattal és olvasottsággal és így az olvasó sokat tanulhat tőle. Teljesen egyetértünk vele a következő mondásban: „Minél több igazi boldog házasság létezik, annál közelebb jutunk a tökéletes emberi állapothoz. A házasság összhangzásából származik a társadalom összhangzása is.“

Wiesinger Károly.

Blaumontag.

Bocsánatot kérek, t. szerkesztő ur, hogy a fenti német szót illetően e cikkecske fölél. Elvégre is eszemagában sincs német cikkel kedveskedni a t. szerkesztő urnak, annál inkább, mert szent Germán nyelven — szegyenemre mondván — nem sokkal tudok többet, mint a ma született német fiú. De hát mit tegyek? Alkalmos magyar kifejezés nincs, annak dacára, hogy a blaumontag ősidőktől fogva polgárjogot

nyert a mi édes magyar hazánkban is. Mert ha nincs is rá magyar kifejezés, annál szebben virágozik maga a fogalom a mi magyar iparosaink között. Mentségemül legyen szabad felhoznom, hogy keresztm-kutattam magyar szó után. Nem találtam, mert a „szentheverdelnap“ végre is nem csupán erre a hétfőre, hanem mindegyik napra ráillik, amelyet hasznos munka helyett végiglustálkodunk.

A szót is, a szokást is sok egyéssel együtt a német sógortól kaptuk, aminthogy mesterségeinknek nagy részét is tőlük tanulta el a magyar, aminek élő bizonyítéka az, hogy a szerzőimoknak nagy részét ma is német nevekkkel illetjük.

No de térjünk vissza a blaumontaghoz. Értelmét mindnyájan ismerjük. Régen-régen, vagy talán nem is olyan régen, amikor még sokkal jobb módúak öröndettek a mesteremberek, hát a heti erős munka után megdülkált egy kis vasárnapi kirugás. Utána aztán hétfőn reggel sahog sem izlett a munka, érintetlenül maradt a szerszám s még jó szerencse volt, ha a gazda (no meg a legény is) föl nem keresték a tegnap dárídó helyeit, hogy folytassák ott, ahol éjfélt után hajnal felé ellagyták.

Ez a szokás általános lett, erős gyökeret vert s világszerte elterjedt a blaumontagolás rossz szokása.

Uralkodik ma is, csak hogy szelidebb alakban. Bizony szomorú, de úgy van, hogy ma nap a kisiparosnak nem csurran, csak cseppen. A kereset kevés, a kiadás, a köztelher sok, nagyon sok. Így hát nem igen jut arra, hogy a blaumontag a rendes törzsvendéglőben gyűjtse őket össze.

Hanem azért a blaumontag ma is csak úgy virít, mint a régi jobb időkben. Szinte természeté vált a hosszas százados szokás: hétfőn nem izlik a dolog. Összegyűlnek itt-ott, hetivásárban, piacon, valamelyik szomszédnál, jó barátnál s lepörög a nap, munka nélkül, kereset nélkül. Sőt az elmulasztott hétfő nem csupán pénzt nem hajt a konyhára, hanem a többi munkanapnak keresményét is ellenszolgáltatás nélkül emészti, fogyasztja.

A mi magyar vérünk — nem hiába keleti vér — még ma sem hasonult át teljesen. Nem fogan meg benne a gazdag angol nemzetnek közmondása: Az idő pénz, ha megfogant volna, úgy régen elnyomta volna a blaumontag fattyúhajzását.

Az elmulasztott idő soha többé vissza nem tér. Vele együtt elröpül az a pénz is, amit kerestünk volna.

Tegyük csak egy kis számítást, hogy a fenti angol közmondást számokkal behozonyítva lássuk blaumontagot tartó iparosaink. Ha a gazda minden hétfőn egy frtot keres is, ez egy évben 50 frt. A legény után ennek felét számítva: 25 frt, összesen 75 frt. Ha a gazda 30 évig fízi önállóan mesterségét, ez egész életén át 2250 frtnak felel meg olyan mesterembertől, aki egy legénygel dolgozik. Ime, minő nevezetes összeg kerekedik ki, ha a munka nélkül eltöltött napnak fölös költségét nem számítjuk is. Pedig a tapasztalat igazolja, ha az embernek szabad ideje van, sürübben nyul az erszény fenekére.

Különbben ilyen számításra nincs is szükség. Elég, ha meggondoljuk, hogy ez a blaumontag a munkabétnak hatodrésztét rabolja el.

— Tessék beszélni a papával.
— Donnerstag ur szeméi csillogtak az örömtől. Hiszen ez nagyszerű eredmény.

— Tehát remélhetek? Köszönöm, nagyon köszönöm. Oh én már tudom a lakásukat. Még ma délután ellátogatok önökhöz. Oh ha tudná!...

— És most Isten önnel, uram!
Egy forró kézzel, egy sokat ígérő pillantás, s Jolánka ott hagyja a fiatal embert, aki sokáig utána bánul.

— Milyen természet! Maga Vénusz megirigyelhetné!

Donnerstag ur félénken nyit be ideálja lakására. Az előszobában egy tenyeres talpas cseléd leányt talál.

— Itthon vannak?
— Igen.
— Tessék bejelenteni.
— Nem az a módi minálunk. Csak sétáljon be az ur.

Benyit a szobába, ahol hárman vannak: Jolán kisasszony, aki himez: egy szigorú ábrázatu ur, aki dühösen jár fel-alá a szobában és egy „vad“ udvarló, aki tele beszél mindenféle ostobasággal a Jolánka fölél.

— Kihez legyen szerencsénk? Kérde a belépőtől a komoly képű öreg ur.
— Donnerstag Bertalan vagyok.

E név hallatára a „vad“ udvarló is felugrik. Az öreg ur pedig folytatja kérdéseit.

— Az ur pedig éppen kapóra jött. Maga az, ugy-e, aki örökösén üldözi a leányomat?

— Eeén? de kérem...

— Ne kérjen semmit.
— Tisztességes szándékaim vannak.
— Nekem is.

És hogy meggyőzze tisztességes szándékáról, lábával az ajtó felé mutat.

— Takarodjék az ur!

Donnerstag ur elképedve bámul a himző leányra és csak akkor tér magához, midőn a vad udvarló oda szól hozzá:

— Tudja-e, hogy ez a kisasszony az én menyasszonyom: mi, he?

Dehogyan tudja! Hiszen zavarában azt sem tudja, fiú-e vagy leány? Azt sem látja, hogy valaki a háta mögött hirtelen kinyitja az ajtót, a következő pillanatban azonban már úgy érzi, hogy repül. Csak a lépcsőn vette észre, hogy akrobatai ügyességgel kidobták. Olyan fájdalmas érzés vett rajta erőt, mikor a fülébe csengett Jolán kisasszony gunyos kacaja,
Szegény Donnerstag!...

Megtette a bűnvádi följelentést becsületsértés vétsége miatt. Szigorú, kegyetlen ítéletet kért. Hadd tudják meg az apák, hogy egy tisztességes kérés nem szabad kirepíteniök az ajtón. A járásbíró azonban fölmentő ítéletet hozott, mert ámbátor be van igazolva a becsületsértés vádja, de az sem szenvedhet kétséget, hogy a kidobási processzus a vádlott jogos felháborodása közben követtetett el.

Donnerstag ur felebbezett.

Gutius.

Olvastam, hogy Franciaországban minden iparos és munkás tőkét gyűjt magának, amellyel öreg napjait nyugodtabbá teszi. Mikor leszünk mi magyarok itt? Addig semmiestre sem, míg a vasárnapi *tulságos* költsékezés és a blaumontag ősi szokását ki nem irtjuk vérünkkel. Eszembe jut itt a Borsszem Jankó adomája. Seifensteiner Salamontól éjfélt után két óraker a kávéházban kérdezte egy iparos: Mi az oka annak, hogy a kisiparos osztály anyagilag folytonosan hanyatlak?
— A szellemes Seifensteiner okképpen válaszolt: Az, hogy itt és ilyenkor kérdezi tőlem.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy az az iparos és munkás, aki héten át nehéz munkában dolgozik, vasárnaponként szórakozást ne keressen, hanem ennek költségei az életviszonyokhoz, az anyagi lehetőséghez legyenek szorosan szabva.

Munkának és szórakozásnak egyaránt megvan a maga ideje. Mindent tehát a maga idején. Legyen tehát a vasárnapi munkaszünet a testnek pihenő, a léleknek szórakozó napja, a hétfőnek azonban ne adjunk semmiféle elsőbbséget a többi napok fölött. Legyen ez is a hasznos munkának olyan napja, mint a többi öt. Erre pedig annál nagyobb szükség van, mert bizonyos hatalmas külső tényezők sorvasztó nyomással nehezdednek a kisiparra s ezt az összes munkaidőnek szorgalmas felhasználásával is alig lehet ellensúlyozni.

Adjuk át tehát a blaumontagot a multnak, mert sehogysem illik a mai nehéz életviszonyok közé.

Egy iparos.

A vásárjog.

Sümegek képviselőtestülete Hornig Károly báró dr. megyés püspöktől megvette a sümegek vásárjogot. A megkötött szerződést a vármegye közgyűlése jóvá is hagyta s miután ezt a törvénynek megfelelően kihirdették, végső jóváhagyás végett a belügyminisztériumhoz küldötték föl.

Fél éve ennek s ott van most is.

Mikor érkezik vissza, annak a miniszteri bürokratizmus a megmondhatója. Ez a késlekedés azonban nem ok arra, hogy a vásárjog ügyében kiküldött községi bizottság tovább is buzza-halassa fontos megbízatásának másik részét: a vásári szabályrendeletnek megalkotását. Ettől a szabályrendelettel a város évi jövedelmeinek nevezetes emelkedését várjuk. Kár volna tehát csak egy évet is elszalasztani, mert ezzel esetleg ezer forint felül rugó összeggel károsodik meg a községi pénztár. Ez az összeg pedig mindenkor, de különösen a jelenlegi nyomasztó viszonyok között számottevő összeg.

Arra kérjük tehát az érdemes bizottságot, hogy a vásárra vonatkozó szabályrendeletnek tervezetét most már sürgősen alkossa meg, hogy még a jelen évben az az összes hatóságok jóváhagyását meg is nyerhesse s így a jövő új évvel érvénybe is léphessen. Erre az sürgetésre pedig az ismeretes törvényes formák hosszadalmassága kényszerít bennünket. Mert ne felejtjük ki a számításból, hogy úgy a községi képviselőtestület, mint a vármegye törvényhatósági bizottsága holmi módosítások eszközölése végett a tervezetet visszaadhatja. Itthon csakhamar elkészülhetnek ezzel, mert gyűlést bármikor lehet összehívni, de másként áll a dolog a vármegyével. Mig ennek útját kétszer is megjárja, addig könnyen letelik ez év, vele letelik a mostani bérleti szerződés is és megfelelő szabályrendelet hiányában, a képviselőtestület nem tehet egyebet, minthogy a régi alapon adja ki újra a jogot. Ezzel egy évet és vele nevezetes összeget veszít a város.

Alkossa meg tehát a bizottság a szabályrendelet tervezetét, hogy mire a miniszteri jóváhagyás megérkezik, előterjesztésre készen álljon ez is. Ha pedig az ügy a minisztériumban még hosszabb ideig késlekednék, helyén való lesz, ha a képviselőtestület megsürgeti.

H I R E K.

— Erzsébet-királyné gyásznapja. A magyar szent korzna vöröskereszt egyesülete folyó hó 17-én az új védő, *Stefánia* kir. hercegnő elnökségével, több kir. herceg jelenlétében felejtethetetlen Erzsébet királyné tiszteletére gyászünnepeket tart. Ezen a díszbeszédet *Schlauch* Lőrinc biboros, Nagyváradnak ékesszavú püspöke tartja. *Festlich* Tasziló és *Csekonics* Endre grófok ez alkalommal az új védő és a kir. hercegek tiszteletére estélyt adnak. A sümegek vöröskereszt egyesületét *Darnay* Kajetánné elnök képviseli az ünnepélyen.

Wilhe
kirche
rheun
M
azt az
gyógy
köszö
vértis
hitette
azokn
vedne
N
tem i
denba
tam. I
annyi
Fente
fajdal
6 hét
mat n
szen j
hajban
tett t
hogy
urnak
II.
8—9

OSZERN
A legi
ságsel
i évig
Balisz
ANTON
Budapest
utca 12.
minden g
küldés ut
nincs, ter
hoz

Köszönet-nyilvánítás.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria. Feltalálója az anti-rheumatis és antiarthritis vértisztító teának. Vértisztító készvény és reuma ellen.

Midőn a nyilvánosság elé lépek, teszem azt azért, mért 1-ször Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, hálás köszönetemet óhajtom nyilvánítani, miután vértisztító teája fájdalmas reumámat enyhítette 2-szor teszem azért, hogy mind azoknak, kik készvény és reumában szenvednek, ajánljam e teát.

Nem vagyok képes leírni, mit szenvedtem időváltozásoknál 3 év óta, pedig Badenban (Bécs mellett) kénfürdőt használtam. Éjszaka nem tudtam aludni, étvágyam annyira hanyatlott, hogy egészen lefogytam. Fentemlített tea 4 heti használata után fájdalmaim teljesen megszűntek, sőt már 6 hét óta a teát nem iszom, mégis bajomat megszűntnek és testi állapotomat egészen javultnak mondhatom. A kik ezen bajban szenvednek, forduljanak ezen említett teához, meg vagyok róla győződve, hogy hálásk fognak lenni Wilhelm Ferencz urnak. Teljes tisztelettel

II. Butschin-Streitfeld gróf főhadnagy nejje.

8-9

Kötőgépen használt uri, női és gyermek harisnyaknak megkötése.

GOLD FERÉZ

(Elsőb Neufeld C)

szüles és divatúru kereskedése SÜMEGEN közvetlenül a Népbank mellett.

Ajánlja ujjonnan beszerzett harisnyakötő gépét

a n. é. közönség figyelmébe. Elvállalja mindenféle harisnyaknak megkötését: kelengyékhez való harisnyaknak, valamint mérték szerinti nek elkészítését és megfűtését. Gyors, pontos és tartós munkáért kezeskedik. **Jutányos árakat számít.**

Elfogad utti és városi bundákat nyáron át való megfűzésre; ugyszintén mindenféle téli ruhákat gondozásba vesz.

Ajánlja mind n-mű **uri női gyermek és hazi cipőkkel** dusan felszerelt rak-tárát — férfi és gyermek **nemez és szalmakalapokból** álló divatos áruit, valamint csinos tartós nyári sapkáit. Dus választékkal rendelkezik férfi ingekben, gallérok, kézelők, nyakkendőkben, ing- és kézelő gom-bokban. Nagy választék van **nap- és esőernyőkben**, valamint **legyezőkben**. Vállfűzők, minden nemu kesztyűk, himzett sávok (streif) kötények és zsebkendők olcsón kaphatók. Fogkefék, fésűk s szappan; utibőrdők és mindenféle gyermekjáték a legjutányosabb árakon Harisnyák nagy választékban.

Kötőgépen használt harisnyaknak megkötése.

„AZ ANKER“

élet és járadék biztosító-társaság

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898. végén
Biztosítási allomány 1898. végén
Eddigi kifizetések

65 millió forint
243 millió forint
103 millió forint

A nyereségnyeresésüléssel biztosítottak A osztalékterv szerint — mint husz év óta — 1899 ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.
B. osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) 1897, 1898 és 1899. években az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 9%, 12% és 15% a fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Mindennemű haláleseti, életesei és járadék biztosítás.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hova ügy-nökösegek iránti ajánlatok is intézendők) valamint a társaság ügynökei.

Helyi képviselő: Würzburger Jakob cégnél.

OSAN - félév
Legjobb a szájnak és fogaknak. Antiszeptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóval fölülmulja az addig ismert legjobb fogszereket.
OSAN-szájvíz üvegekben ára 88 kr.
OSAN-fogpor dobozokban ára 44 kr.

OSAN Z-féle Keleti RÓZSATEJ
A legjobb és legolcsóbb és legérettebb szappan. 1 üveg 1 frt, hozzávaló Balzsamlin-szappan 30 kr.
CZERNY-FELE (Orientalische Rosenmilch) a legjobb HAJFESTŐSZER sötétzöldre, barnára, és feketére. Ára 2 frt 50 kr.

Unniogene
Törvényesen védve, telkiismeretes megvizsgálva, teljesen ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.
Budapesti fióktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Király-utca 12. és Egger-féle Mádor-gyógytárban Váci-körút 17., továbbá minden gyógyszerárban, drogeriákban és patimárkákban. Szét-küldés utánvétel mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincsen, fenti cégek egyikéhez, vagy pedig közvetlenül a szállító-hoz, a Czerny-céggel intézendők. Prospektus ingyen.

KITÜNTETVE: London, Páris, Bécs, Brüsszel, Konstantinápolyban. stb.

14-26

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmut a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a múltat a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfontosabb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltség tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben	Megjelenik füzetes kiadásban is
famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.	240 füzetben.
Egy-egy kötet ára	Több füzet semmikép sem losz.
rendkívül díszes félbör-kötésben, bőrháttal és vászontárlalával	Hetenkint egy füzet fog közrebocsátatni.
8 frt.	Egy-egy füzet ára 30 kr.
Minden négy lóban egy-egy kötet jelenik meg.	A füzetes kiadáshoz díszes be-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*
A rendelések a helyi könyvkereskedőshöz vagy előlír kiadókhöz intézendők.

*
Tájékoztató képes prospektust vagy **mutatványfüzetet** **ingyen és bérmentve** küld a mű kiadóhivatala Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Árverési hirdmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-c 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a sümegi kir. járásbíróóság 1899 évi V. 186, 180, 137, 130, 110, 181 számú végzése következtében Abel Adolf és Tsai javára Neufeld Henrik ellen 864 frt 57 kr. s járulékaik erejéig 1899 évi ápril hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1695 frt 25 kr-ra becsült következő ingóságok u. m. rőfös és szövött áruk, női divatárak, butor; ágynemű, bolti berendezés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sümegi kir. bíróság 1898 évi V. 1013 sz. végzése folytán az összes tőkekövetelés, és eddig összesen a bíróság már megállapított költségei erejéig **Sümegeen leendő eszközzésére 1899 évi május hó 30-ik napjának délelőtti 9 óra** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-c 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni

Amennyiben az elérvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t-c 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sümegeen 1899 évi május hó 7 napján. **Szidnai** kir. bírósági végrehajtó.

HIRDETMEY.

Alulírott községi előjáróság közzé teszi, miszerint Gyömörő község 1678 kat. holdat tevő vadasterülete az 1899. év augusztus hó 1-től számítandó 6 évre Gyömörön a község házában — hol az árverési feltételek is betekintetők, — **1899. évi május hó 27 én délután 3 órakor** nyilvános árverés útján bérbeadni fog.

Gyömörő, 1899. május hó 9

Lintér Gyula s. k. körjegyző.

Varga Flóri s. k. bíró.

KATHREINER-FÉLE
Kneipp
maláta kávé.

Nagy-mama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a bahkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomor bajoknál, vérszegénységénél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezreinel.

Legnagyobb nyerevény legszerencsésebb esetben

1.000,000 Korona.

Az összes 50,000 nyerevény JEGYZÉKE.

Legnagyobb nyerevény legszerencsésebb esetben

1.000,000 Korona

A nyerevények részletes beosztása a következő:

jutalom	nyer. sz.	Korona
1	1	600000
1	1	400000
1	1	200000
1	1	100000
2	1	900000
1	1	800000
1	1	700000
1	1	600000
2	1	400000
1	1	300000
5	1	250000
1	1	200000
7	1	150000
3	1	100000
31	1	50000
67	1	30000
3	1	20000
432	1	10000
763	1	5000
1238	1	3000
90	1	2000
31700	1	1700
3900	1	1300
4900	1	1000
50	1	800
3900	1	500
2900	1	400
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

a melyek hat osztályban huzatnak ki.

A negyedik nagy m. kir. osztálysorsjáték nem sokára ismét megkezdődik és

100,000 újbol 50,000

SORSJEGYÉRE NYEREMÉNY

jut, tehát az oldalt levő jegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyeresi esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tízenhárom millió 160 000 korona kerül biztos döntésre. A legnagyobb nyerevény legszerencsésebb esetben

1.000.000 Korona.

Szíves mekkébbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerinti eredeti árban és pedig egy egész 1 oszt. sorsjegy frt 6. —

fel " " " " 3. —

" negyed " " " " 1.50

" nyolcad " " " " .75

ntáncot, vagy az összeg előzetes beküldése után nében küldünk szét. Hivatalos jegyzéket minden huzás után megküldjük, hivatalos tervvezetek díjtalanul rendelkezésre állanak. A huzások nyilvánosan történnek a nagy kir. kormány felügyelete mellett és azoknál mindenki megfigyelhetik.

Kérjük a rendelvényeket megelőzőleg, legkésőbb azonban

f. é. május hó 18. és 19-ig

a huzás napjáig közvetlenül hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító.

BUDAPEST, V. Váci-Körút 4/A.

Sok és nagy nyerevényt írtunk le az újságunkban; ráadásul a hat alatti körülmények egy és fél millió körüli

TÖRÖK A. és Tsa uraknak
Budapest, Váci körút 4/A
Kérem nekem eredeti 1. osztálynyerevényt a hivatalos tervszettel együtt küldeni.
Az összeg: () utánvéendő () mellékelve () postaiutányval () kávédíj () Ft. (A mely rovat szükséges, törlendő.)
Pontos cím.

— **Gyászmise.** Városunknak halhatatlan szellemi nagy jötevőjéért *Ramassetter* Vincéért f. hó 12-én reggel fél nyolckor volt a gyászmise, amelyet *Vida* János káplán mutatott be az Urnak. A misén az iskolák összes növendékei résztvettek. A Ramassetter-féle felső leányiskolában ez alkalommal Ramassetter-ünnepet tartottak. Az állami reáliskola, amelynek alapjait szintén Ramassetter vetette meg, minden évben hallottak napján üli meg Ramassetternek emlékünnepét.

— **Esküvő.** *Hölszky* Sándor, a sümegi állami reáliskola rajztanára folyó hó 6-án lépett házasságra Veszprémben *Bohuniczky* Matild sümegi felső-leányiskolai tanítónővel.

— **A keresztjáró napok.** A katolikus egyház évenként május hónapban három napot szentel arra, hogy a teremtő Isten áldását az emberre és mitűkjára lekönyörögje. E napok az úgynevezett keresztjáró napok. Városunkban az első körmenet a temető, a második a püspöki kastély kápolnájába megy, míg a harmadikon a szentföldiek templomát keresik föl. A folyó évben azonban a harmadik körmenet a nagy eső miatt elmaradt s a szertartásokat a plébánia-templomban végezték el. Ugyancsak az esős idő miatt az áldozó esőtörtőki bucsu is, mely a plébánia-templomnak bucsuja, igen gyéren látogatott volt.

— **Erzsébet-szobor-leleplezés.** Erzsébet királynénak Nyíradon felállított mellszobrát f. hó 22-én, délután 4 órakor leplezik le.

— **Iskolalátogatás.** Ács Sándor, a sümegi esp. kerület egyházi tanfelügyelője folyó hó 13-án délelőtt a prágai és bazsui, délután pedig a csehii iskolát látogatta meg, hogy meggyőződést szerezzen az iskolák állapotáról.

— **Eljegyzés.** Móger József zala-szentgróti vendéglős eljegyezte Kümüves Mariska kisasszonyt Diszefről.

— **A zalaszentgróti takarékpénztár** jogtanácsosává *Bardó* Ferenc dr. sümegi ügyvédet választották meg.

— **Gyászír.** Vettük és részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: Nagy Mariska és férje Vértessy Béla s ezek gyermekei: Iván, Margit és Edit; Nagy Kálmán, Nagy Gizella, Nagy Malvin s férje Jánbory Lajos s ezek gyermekei: László, Mariska, Lujzika; Nagy Árpád és neje Tessik Pirokska s ezek gyermekei: Erzsike, Margit és Ilonka; Nagy Margit és Branovics Irma fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett drága, jó édes anyjuk, nagyanyjuk, illetőleg nagynénje öz. Nagy Györgyné szül. Branovits Vilma f. hó 6-án reggel áldásos, fevékeny életének 66-ik évében végelgyengülésben jobblétre szenderült. A drága halott földi maradványai f. hó 8-án d. u. 4 órakor fogtak a Szent Miklósról nevezett sírkertben a rom. kath. vallás szertartásai szerint örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise f. hó 8-án fél 8 órakor a rom kat. templomban fog a Mindenhatóknak bemutatni. Keszthely, 1899. május hó 6-án. Örök áldás emlékére.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kanovics* Györgyöt a balatonfüredi Erzsébet-szeretetház igazgatójává nevezte ki.

— **Erzsébet-kert.** Meszes-Györök község felejtethetetlen, boldogult Erzsébet királynénk emlékére a Balaton közelében szép darab területet bekerített és azt különféle fákkal beültette és Erzsébet-kert nevet adott neki. A területnek beültetésén igen nagy érdeme van Major János községi bírónak, ki nemcsak felügyelt a munkásokra, hanem maga is szorgalommal napokon át dolgozott a kert minél szebbé tételén.

— **Közgyűlés.** A sümegi lövésztársulat évi rendes közgyűlését folyó hó 14-én, ma délután 5 órakor tartja. Főbb tárgyai a múlt évről való beszámolás és a tisztújítás.

— **Halalozás.** Scheiber József sümegi kereskedő súlyos esapás érte. Édes anyja öz. *Vers* Mórné, szül. Lengyel Franciska f. hó 12-én éjjel 1 órakor 70 éves korában végelgyengülésben meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz.

— **Jótekonyság.** A városunkban nemrég elhunyt özvegy *Apfel* Kálmánné született *Breuer* Rozália urnő a helybeli izr. négyeletnek 50 forint hagyományozott. Az ezen összegről kiállított takarékpénztári könyvet a minap kézbesítették az örökösök az egyesület pénztárának. Az egyesület választmányja a nagylelkű adományt hálás köszönettel nyilvánítja.

— **Halalos haleset.** *Nyers* Sándor keszthelyi lisztkereskedő *Fandi* Antalnak Sümeg volt penztárosának veje a múlt héten egy kocsi burtort szállított Keszthelyről Sümegre. A kereskedő-fentüli a burtork tetefjén. Utközben leesett a kocsirol és súlyos agyrázkódást szenvedett. A szerencsétlenül járt embert aposinál gondos ápolás alá vették, de ennek dacára folyó hó 11-én meghalt. Temetése 12-én délután nagy részvétellel ment végbe Nyugodjék békében!

— **Adófizetés.** Az adófelvető polgárok figyelmébe ajánljuk, hogy a folyó év második legyődre járó adó május 15-én esedékessé válik.

— **Tempi Passati.** A keszthelyi *Balatonvidék* kritikusa, *Orbán* Lajos, meleg elismeréssel ír városunk születettének, *Stamborszky* Lajos drnak *Tempi Passati* című költeménykötetéről, amelyet mi is ismertettünk. A kritika bevezetésébe azonban tévedés csuszott be. A családöt is *Tempi Passati* helyezi. De már a mi kedves *Stamborszky* László bácsinkat nem engedjük. Itt él közöttünk s olyan eleven, friss jó egészségnök és aranyos jókedvnek örvend, amit nem egy fiatal is megirigyelhet tőle. Nagyon sokáig váratott magára *Stamborszky* Lajos drnak első költeményköteté, de édes apja bizonyosan megéri a másodikikat is. Azt tartja a közmondás, hogy akinek holt híre kel, nagyon sokáig él. Igaz szívvel kívánjuk, hogy a közmondás igazsága teljesedjék be a mi kedves, szeretetreméltó *Stamborszky* bácsinkon is.

— **Romai szobor.** Badaacsonyan a hegytetőn, ahol évekket ezelőtt a nemzeti múzeum tulajdonát képező *Pomona* bronzszobrot lelték, a napokban egy embermagyságu kőszobrot találtak. A szobornak csak feje és talpata van meg, középső része hiányzik. A szobrot, mint kettős arca mutatja, Janus tiszteletére emelték. Kidolgozása inkább a vidéken élt barátrót, mintsem a magas fokon római művészek kezére vall. A szobrot *Darnay* Kálmán sümegi múzeumába szállították.

— **Összeirő küldöttség.** A vármegye központi választmányja a zalaszentgróti kerületben az országgyűlési képviselő-választók névjegyzékének összeállítására, illetőleg kiigazítására a küldöttségeket következőleg alakította meg: *Sümeg, Csabrendek, Kaptalanfa, Bazsi Ukk és Gúlsa* jegyzőségekre: elnök *Eitner* Zsigmond, rendes tagok *Bardó* Ferenc dr. és *Holub* János, pótagok: *Sümegi* Tivadar és *Rohrer* János; *Gögnfa, Mihályfa és Turje* jegyzőségekre: elnök *Szűcs* Zsigmond, rendes tagok *Zdrávy* Árpád és *Havden* Sándor, pótagok *Semke* József és *Lohonyai* Elek; *Zala-Szent Grót, Aranyod, Zala-Koppány* jegyzőségekre elnök: *Beszedj* László, rendes tagok *Botfi* Peter és *Ányos* Kálmán, pótagok *Martincsevics* István és *Rimmer* Lajos.

— **A sümegi fűrdőbizottság** május 6-án gyűlést tartott *Barkócy* Károly elnökele alatt. Ezen az elnök többrendbeli bejelentése után a szükséges tatarozó munkálatokra nézve *Vid* Lajost megbízták, hogy költségvetést terjesszen elő. A pénztári számadások megvizsgálására *Bánfi* Alajos, *Schmitt* Pál és *Mojszer* József részvényeseket kérte föl a bizottság.

— **Gazdasági tudósítók.** A földmivelésügyi miniszter *Stádel* János zala-tárnoki lakost Zala vármegye novai járására, *Bachár* Antal zalaszentői lakost Zalavármegye keszthelyi járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **A vármegye házából.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 8-án és folytatatosan folyó hó 9-én tartott közgyűlésében a vármegyei árvaszeknel üresedésben levő algyőzi állásra három pályázó közül egyhangulag *Pap* Jánost választották meg. Ugyanezen közgyűlés hosszasán foglalkozott új megeház építésének tervezetével, mely ügyben memorandumot intéztek a helygyűléshez. A költségelőirányzat mintegy 90.000 forint. Sümeg képviselőtestületének az alapokból vett kölcsönét utalagosan jóváhagyták. Az Öreg-Baglyas hegyközség szabályrendeletét megerősítették. Vármegyénk egyik jeles születője, *Bacsanyi* János költő emlékevel is foglalkozott a közgyűlés, emennyiben a linzi temető, ahol 1845 óta jeltelen sírban pihennek az elhunyt költő hamvai, demolálják és ha idője korán intézkedés nem történik, a jeltelen sírokban porladozó csontokat közös sírba teszik. Ennek elejét veendő, *Tapolea* város közönsége azon kérelemmel fordult a törvényhatósági bizottsághoz, hogy 100 forint költséggel síremléket állíthasson a linzi temetőben a város születőjének azon összegből, melyet evek előtt egy bizottság letétbe helyezett a városnál *Bacsanyi* szülőházának emléktáblával való megjelölése céljából és ma ma már mintegy 400 frtra rug. A törvényhatósági bizottság készséggel hozzájárult ugyan a *Tapolea* város kérvényéhez, de bizonyos formáltságokhoz köti magát. Most már csak az a kérdés, hogy Linz város tanácsa köztemetőjének rendezésével elvare addig, míg hivatalos formáltságok elintéztet nyerneik.

— **Tanítógyűlés.** A sümegi rom. kat. tanítókor f. hó 13-án tartotta rendes tavaszi közgyűlést. Elnökök *Áld* Mihály prépost plébános és *Bánfi* Alajos igazgatótanító. A gyűlést megelőzőleg *Csige* Mária tanítónő mutatta be osztályában a 100-as számkör begyakorlását. A tanítók igen jól feleltek a fölített kérdésekre s a számkör kísárában is nagy gyakorlatosságot tüntettek föl. A tanításért jegyzőkönyvi köszönetet nyert az előadó. A tanítás után a világi elnök a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyvet észrevétel nélkül hitelesítették. *Vida* János terjedelmes tanulmányban fejtette ki: A magyar közgazdasági életet fenyegető szocialista törekvésekkel szemben milyen munkát, magatartást várhat az egyház? Érdekes munkálatában kifejtette mindazokat a teendőket, amelyeket a tanítóknak úgy

az iskolában, mint a társadalemban végeznie kell a szocializmussal szemben, különösen a hazafias és vallásos nevelés fontosságát és oly munkás egyesületeket szorgalmazva, melyeket e két szellem hat át. Utána *Bánfi* Alajos: „Az állami tanképesítéssel szemben a kat. tanítóképezés kifejtése” és „Miképpen óvassanak meg a katolikus egyház jogai a népoktatási törvény revíziójánál” című tételekről terjesztette elő javaslatait, amelyeket a gyűlés egyhangulag elfogadott. Mindkét felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A jövő őslen *Könye* József tanító gyakorlati tanítást, *Cserny* Mariska felső leányiskolai tanítónő pedig felolvasót tart.

— **Szép ünnepélyük** volt f. hó 7-én vasárnap a gyömöröieknek. Ugyanis az ottani kat. templomban három, közadakozásból készült szobrot szentelték meg. Mise után négy leány szép koszoru kíséretében megköszönte *Szabó* Lajos plébánosnak a szép predikációt. Délután a legénység a plébániaházhoz sereglett, hol a ház elé állított május fánál két legény alkalmi költeményt szavalt és a Rákócy-induló zengése mellett a plébánia udvarba vitték. Azután a tanító lakása előtt ezen minden évben szokásos májusi ünnepélyt megismételték.

— **Előmunkálati engedély meghosszabítása.** A kereskedelemügyi miniszter *Eötvös* Bálint dr. budapesti ügyvédnek egyrészt a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság Székesfehérvár állomásától *Szent-Mihály, Jenő, Csajág, Kenese, Vörösbény, Balatonfüred, Aszófő, Ság* pusztá, *Köves-kállya, Kövágó-Örs* és *Gyulakeszi* irányában a dunán-helyi érdekű vasutak *Tapolea* állomásáig, esetleg pedig *Ság* pusztától *Szepezd* és *Badaacsony-Tomaj* irányában *Balaton-Edericsig*, vagy a tervezés alatt levő keszthelyi-*tapoleai* helyi érdekű vasut valamely alkalmas pontjáig, másrészt *Vörös-Berénytől* *Veszprémig* vezetendő gőzmozdonyu, szabványos, helyi érdekű vasutvonalra az 1899. évi március hó 9-én kelt rendelettel kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára meghosszabította.

— **Térképfelvételek.** A magy. kir. honvédelmi minisztérium Magyarország területén csillagászati földmérési és térképfelvételi munkálatokat teljesített az év folyamán is. Figyelmezteti tehát a községek előljáróit, hogy a kiküldött tiszteknek s a melléjük rendelt legénységnek mindazon szolgáltatásokat készségesen teljesítsék, amiket felmutatandó nyílt rendeletük alapján igénybe venni jogosultak.

— **Vas.r.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy *Sümegen* a f. évi július 2-ra és november 19-re eső országos vásárokat ez évben kivételesen július 3-án, illetőleg november 20-án tartják meg.

— **Leégett falu.** Zalamegye *Rosznok* nevű községében eddig még ismeretlen ok miatt tűz ütött ki s a nagy szelben 54 gazdának mintegy 130 épületét hamvasztotta el. A kár 4.000 frtot tesz, melyből igen kevés volt biztosítva. A falunak alig harmada maradt meg.

— **Hirtelen halál.** Öveges Gáborné, szül. Kis Anna kaptalanfai lakos a keresztjárókkal együtt ajtataskodván, amint a processió kaptalanfára visszatért, a körjegyzői lak előtt összeesett és szörnyet halt. A megejtett orvosrendőri vizsgálat szívszéllődést állapított meg.

— **Gyújtogatás.** Megyeren *Csiszár* Józsefnél, *Csiszár* Istvánnál és *Csiszár* Jánosnál a múlt április hóban 3 különböző napon tűz ütött ki, azonban mindenkor sikerült a tüzet csírájában elfojtani. Feltűnt ez az eset a hatóságnak és a csendőrségnek is és az a gyantámadt, hogy számdékos gyújtogatásból eredtek a tüzek. A csendőrség titokban nyomozott s hosszas kutatás után sikerült a tettest *Döbör* József megyeri lakos személyében kipuhatolni. Ez kérdőre vonatván, beismerte tettét, mire letartóztatták s kezdték faggatni a gyújtóanyagok holléte iránt. *Döbör* József előadta a halaszai erdőben s a mezőn elrejtett különféle gyújtóanyagokat, mikkel aztán átadták a büntető bíróságnak, hol remélhetőleg mielőbb elfogja érne méltó büntetését.

— **Muraköz és a hadgyakorlatok.** *Muraköz* fel a katonáktól. A sík föld alkalmas terep a háborus játékokhoz s *Csáktornya* vidéke a legalkalmasabb összpontosítási hegye a *Stájer* és *horvátországi*, valamint a dunántúli hadsapatoknak; azért a generális urak nagyon megszerették *Muraközt*. Az utolsó tíz évben annyi háborúnak voltak a jó horvátok szem- és fültantú, hogy most már előre félnek a háborus hírektől; de — úgy látszik — legjobban fél *Festetics* Jenő gróf, akinek két év előtt 4000 birkája hullott el, mert az aklokot a huszárok tartották megszállva. Sok uram a te áldásod. Megpróbálkoznak a nagy áldást kérelemmel eltávolítani, de ha a *Kriegsrath* a nagy tábori mappán kirajzolta az utvonalakát s a tábornok urak megállapították az útközvet helyét, azt arról a mappáról ugyan le nem vakarja senki. A nagy félelem azonban még nem indokolt, mert nem valószínű, hogy *Muraközben* fogják az ellenséges csapatok a döntő útközvetet megvívni.

Pontos cím: ...
összevont
a melyek hat osztályban huzatnak ki.

Közgazdaság.

Egy igénytelen takarmánynövény.

A gazdának igen gyakran nem kis fejtörést okoz az, hogy minő takarmánnyal lássa el állatjait. Van ugyan szénája, de vagy kevés, vagy pedig olyan minőségű, hogy attól állatja jó erőt nem kap, már pedig ha a gazdának az állata rossz, akkor egyéb tekintetben sem várhat kedvező alakulásokat, mert amilyen az állat, olyan a munkája. Az állat pedig csak akkor lesz jó, ha jó takarmányt kap; a jó takarmány előállítására tehát első feladata legyen a gazdának.

Ilyen jó takarmányt szolgáltat a nyulszapuka, amelynek jóságát tetézi igénytelensége. Ez állítástomat alábbi soraim eléggé igazolják. Gazdaságomnak mintegy 12 kat. hold kiterjedésű területe évek hosszú során át ugyiszólván paragon hevert, mert a nagy vízhiánya, kötörrelék tartalma s egyáltalán rossz fizikai tulajdonsága alkalmatlanná tette azt a legigénytelenebb növények termelésére is. Mezei sőtám alkalmával hasonló minőségű talajon előttem még ismeretlen növényt találtam nagy mennyiségben, melyet lekaszáltatván, szarvasmarháim igen szívesen megették. E körülmény arra készítetett, hogy az illető növény után érdeklődjem s ez érdeklődésem alatt tudtam meg, hogy nyulszapukával volt dolgom. Azonnal hozzattam belőle egy kat. holdra elegendő mennyiséget, s miután e kísérletem kedvező eredménnyel járt, a következő esztendőben a fent említett egész területet nyulszapukának szántam s azóta évenként sikerrel folytatom annak termelését a következő módozat mellett: A földet egy esztendőig ugaroltam fél istállótrágyával; ősszel bevettem rozsszal s tavasszal a rozsrá kereszttbe 10 cm. sortávolságra a nyulszapukát vettem el. Vetés után sekélyen lehengerezve. A tavasi hónapokban kedvező időjárás lévén, rozsvetésem elég jól fejlődött, de a májusi szárazság azt egészen tönkretette. Elkövetkezvén az aratás ideje, azon tűnődtem, vajjon beállítassam e aratómat a rozsz táblába avagy se; míg végre az előbbire határoztam el magamat, mert láttam, hogy az elvetett nyulszapuka igen szépen kezd bokrosodni. Augusztus közepén egy jótékony esőre fejlődésében annyira előrehaladt, hogy szeptemberben felegettelhettem. A legelés után egy boronálást adtam a tarlónak, ezt tavasszal újból megismételtem s június derekán lekaszáltatva, 26 mázsa szárított takarmányt nyertem holdanként arról a földről, mely évek óta alig hozott valamit. A második esztendő őszén a tarlót feltörve holdanként 150 kg thomassalakat és 200 kg kaimitot szórattam el egy mély szántást megelőzőleg s tavasszal újból nyulszapukát vettem el zabbal, annak dacára, hogy immár két évig ugyanazon növény foglalta el ugyanazon helyet. A zabot igen ritkán vettem, számítván arra, hogy az csak mint védőnövény szerepelhet. Termelési kísérletem ismét sikerrel járt, elannyira, hogy az elmúlt esztendőben holdanként 82 mázst nyertem.

E kísérlet eléggé bizonyítja a nyulszapuka igénytelenségét s azon körülményt, hogy rosszabb minőségű talajokra is találhat a gazda oly növényt, mely a terület kihasználását lehetővé teszi.

2043sz | 1899.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegi kir. járásbíróház mint tklyi hatóság közhírré teszi, hogy a sümegi takarékpénztár végrehajthatónak Perger Mária Csizsar Flóriné végrehajtást szenvedők elleni 35 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegi kir. járásbíróház területén levő sümegi 1135 sz. tjt. vben 1 sor 375 hrsz. 228/a házzal együtt Kósár Juli Perger Janosné tulajdonául felvett ingatlanra 400 frt ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1899. június hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor a tklyi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpben vagy 1881. 60 tc. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1 en 3333 sz a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tklyi hatóság Sümegen 1899. évi apr. hó 20-ik napján.

Szerdahely kir. aljbíró.

Vasuti díjkedvezmények a szegedi mezőgazdasági kiállítás látogatóinak. A Szegedi I. országos mezőgazdasági kiállítás igazgatósága felkérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy a kiállítás látogatóinak különleges vasuti díjkedvezményeket engedélyezzen, hogy így a kiállítás látogatói biztossítsák. A kereskedelemügyi miniszter utasítására az államvasutak igazgatósága a kiállítás igazgatóságával egyetértéssel olvleg már megállapította és a kereskedelmi miniszter elé jóváhagyás céljából betejeszttette a kiállítás látogatói által igénybevehető vasuti díjkedvezményeket. A Szegeden tartandó kongresszusok tagjai a I. és II. osztályon egy osztályal alacsonyabb egész jeggyel utazhatnak, a III-ad osztályon pedig fél II-od oszt. jeggyel. A személyvonatokon kívül a rendes gyorsvonatokat is igénybevehetik. — A gazdasági egyesületek által rendezendő csoportos kirándulásoknál, ha legkevesebb 20 tag indul egyszerre, úgy az I. és II. osztályon ugyanezen kedvezmények engedélyeztetnek, a III-ad osztályon utazók azonban fél III-ad oszt. jeggyel utazhatnak. Ezenkívül a kiállítás egész tartama alatt az összes Szeged felé irányuló államvasuti vonalakon a kiállításra utazók a 8-ik vonalszakasz bezárólag menettérti jegyet válthatnak ugyanazon kedvezmények mellett, mint a gazdasági egyesületek csoportos kirándulói tekintet nélkül azonban arra, hogy csoportosan, vagy egyenként indulnak. A kiállítás igazgatósága gondoskodott továbbá arról is, hogy az ezen 8-ik vonalszakasz körzetébe eső vasuti állomásokról a közlekedés olyan legyen, hogy a kiállítás látogatói a kiállítást egy nap alatt kényelmesen megtekinthessék s meg az nap vissza is utazhassanak. E célból naponként Ceglédre, Temesvárról és Csabáról különvonatok fognak indítani Szegedre és vissza. Más egyéb utirányokból az összeköttetés kényelmes lévén, külön vonatok indításának szüksége fenn nem forgott. A kiállításra szánt tárgyak az összes magyarországi vonatokon 50%-os díjkedvezményt élveznek olyképp, hogy a kiállításról visszaküldött tárgyak teljesen bérmentesen szállíttatnak a feladás helyére.

Vándorbüvész tréfája. Carmallini, a vándorbüvész, aki most sorra járja az erdélyi városokat, a minap Marosvásárhelyen szépen megtérfült egy tojást áruló falusi asszonyt. — „Friss a tojás, néni?” kérdi a büvész. — „Friss, csak tessék bátran megvenni.” — „Mégis megpróbálom, mert nekem csak egészen frissre szabad innom.” Ezzel egy tojást eltört a büvész. Hát csodára a tojásból egy korona hullott ki, amit hamar fölkapott a büvész, aztán a tojást fölhajította. — „No, ez nem éppen friss, de próbálók még egyet.” — A második feltört tojásból már 8 darab huszfilléres arany hullott ki. A büvész ezeket is zsebre dugta, megitta a tojást, aztán kijelentette, hogy megveszi a kosár tojást, mert elég frissok. Az asszony azonban látván e csodákat, kijelentette, hogy ő már nem adja el. A legközelebbi kapu alá tért és kezdte sorba feltörgetni a tojásokat, hogy a sok pénzt kivehesse, de bizony nem került azokból elő egy árva fillér sem, ami fölött az asszony nagyokat kesergett. A büvész és társai kilesték az asszony munkáját s látva keservét, kárát teljesen megtérítették.

Gyűjteményes kiállítások. A szegedi mezőgazdasági kiállításnak kétségkívül legérdekesebb részét közö fog tartozni a gyűjteményes kiállítások csoportja, amelyben az alföldi nagyobb uradalmak a maguk gazdaságainak termékeit és gazdálkodási rendszerüket, az alföldi gazdasági egyesületek és vármegyei és városi hatóságok pedig a hatáskörükbe eső terület kisgazdáinak terményeit és gazdálkodási rendszerit fogják bemutatni. Az összehasonlításnak oly bő anyag fog ezekben a gyűjteményes kiállításokban föltárulni, amelyeknek gazdasági hasznát szinte kiszámíthatatlan. Eldig Pallavicini Sándor őrnagy, Chottek gróf, az esztergomi főkapitány, gróf Teleki Ernő, gróf Teleki László Gyula, a pestszegedi, torontáli, szabolcsi, bács-bodrogmegyei, temesi, aradi, németcegyenyai, hódmezővásárhelyi, zentai gazdasági egyesületek, továbbá Baja és Szabalka városok jelentették be részvételüket. Az egyes gazdasági egyesületek, a vármegyék és városok gyűjteményes kiállítását a helybiztosítások fogják egybeállítani.

Ma nekem, holnap neked. Már többször említettük, hogy a szerencse sokaknak jövőjét megváltoztatta. Amint értesültünk, egy budapesti bankház eddig több mint két millió forintot fizetett ki megbízóinak 100, 0, 90, 80, 30 koronás nyereményekben. A most kezdődő osztályosorsjátéknaál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezen céget, mely szerencsésjénél, szolidaritásánál és megbízhatóságánál fogva amugy is nagy bizalomnak örvend. Ez a cég Török A. és Társa bankháza Budapesten, mely a beérkező megbízásokat pontosan gyorsan és megbízhatóan teljesíti. Az első osztályu sorsjegyek árai: 1/2 sorsjegy 6 frt., 1/4 sorsjegy 3 frt., 1/8 sorsjegy 1 frt 50 kr., 1/16 sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körút 4/a legmelegebben ajánljuk.

Tilalom a füző ellen. Előbb az orosz, most a szász közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében az iskolás leányoknak megtiltja a füző viselését, egyszersmind elrendeli, hogy az iskolákban kényelmes és egyszerű ruhát viseljenek.

Elmebetegek szállítása. A községekben előforduló elmebetegeket hozzátartozóik, mintán valamely orvostól bizonyítványt szereztek, a legközelebb eső állami tébolydába szállítják el fölvetél végett. Mivel azonban az elmebetegintézetek módfelett túl vannak zsúfolva, a jelentkező betegek nem nyernek felvételt s így kénytelenek azokat hozzátartozóik ismét hazaszállítani, ami sok költséggel és fáradtsággal jár. Ennek elkerülése céljából figyelmezteti a magyar királyi belügyminiszterium a községeket, hogy minden ilyen esetben a miniszterium előleges engedélye kérendő ki s csak ha ez meg van, szállítható el a beteg az engedélyben meghatározott intézetbe. Azon esetben pedig ha halaszthatlan szüksége forogna főnn annak, hogy egyik-másik beteg elszállíttassék, az illető intézet igazgatóságánál teendő kérdés az iránt, hogy a felvétel lehetséges-e; s csak kedvező válasz után szállíttassék el a beteg.

A csendőrségnél. No, és most mondja el annak az embernek a személyleírását, hogy felismerhessük és elfoghassuk.

- Magas, barna.
- Tovább, tovább, Magas barna embersok van. Erről nem ismerünk rá.
- Szemüveget hord.
- Azt majd mindenki hord.
- Kopasz.
- Hát ki nem kopasz.
- Hát kérem mit mondjak? Nem tudok mást róla. Körszakálla van.
- Nem elég. Valami különös ismertető jelet mondjon.
- Nem biciklizik.
- Elég !!

Gépszepeti újdonságok bemutatása. A Szegeden szeptember hónapban tartandó gépészeti kiállításnak egyik főcélja az, hogy mindazon újdonságokat, melyeket a gazdaközönség jórésze csak leírás után ismer, eredeti alakjukban ismertesse, s amennyiben a viszonyok megengedik, munkájukat is tanulmányozhassa. — Mindazokat a gép-újdonságokat, amelyek még 1898. előtt még általános elterjedtséggel nem bírtak, külön csoportban mutatják be, még pedig a kiállító minden újdonságból két példányt küldenek be, hogy a még kevésbbé ismert gépek a kiállító gyárosok külön kollekczióban is feltehetőleg legyenek. A kiállított gépeket munkában is be lehet mutatni. E célból 53 lécrő áll a kiállító rendelkezésére, részben villamoserő, részben petróleum motorerő. A kiállítási terület közvetlen szomszédságában egy gőzeke és egy petróleum motoros eke is fog dolgozni. A rendezőség május hó folyamán még mindig elfogad bejelentéseket, amly ifj. Sponson Pál csoportbiztoshoz küldendők, (Debrecen, gazdasági tanintézet).

Mikor a cigányt tábornoknak nézték. Ötven esztendővel ezelőtt a cs. és kir. 48-ik gyalogezred, mely most Nagy-Kanizsán állomásozik, Göre városában olyan jó módban élt, hogy két bandát is tarthatott. Az egyik trombitával fujta, a másik hegedült, vagyis cigányokból verődött össze. Persze a tiszturak a cigányt jobban szerették s azért Faraó nyirettyás ivadékaik többet is kerestek, mint a trombitások. Ismeretes azonban, hogy a cigány nem fél úgy a szántástól sem, mint a mosdó víztől, vagy ruhakéfélestől. Ezért is hát rongyos volt a cigányszakas s nappal nem volt jó rájuk nézni. Egyszer egy szigorúságáról híres tábornok reggeli kilenc órára kaszárnyavizitát jelentett az ezredének. Nosza, volt nagy tisztogatás, takarítás mindenfelé, csak a cigányság nem mozdult. Az ezredes hamarosan nem tudott másképp segíteni, elküldte a barna fiukat kenyérért a magazinba, hogy eltüntesse őket a tábornok sasszeme elől. A cigányok elemek, csak a bőgős sajnálkozott, hogy nem láthatja a szép paradét.

— Ha addig élék is, visszajövök kilenc órára. — fogadta meg egyik pajtásának.

Mikor kimentek a kaszárnyából, a bőgős fiakkert fogadott.

— Vágtatva hajts, ha kilencre visszaérünk, nagy borralaló lesz.

... Nehány perc hiányzott a kilenc órából s a tisztikar, élén az ezredessel, ragyogó díszben várta a tábornokot. Most hirtelen üvegablakok fiakkert vágtatott a kaszárnya felé.

Az ezredes azt hitte, hogy a tábornok érkezett meg; feszes glédába vágta magát. A kocsis a kaszárnya kapujában állt meg s az őrség harsogó hangon kiáltotta a kverauszt.

Az ezredes a kocsihoz ugrott, s kinyitotta az ajtaját, de hirtelen hátrahőkölt, mert a lincéből a cigány nevető arca tűnt elő.

— Alálassan köszönöm a főméltóságos ezredes urnak ezt a szép paradét, — szolt a cigány, — de ha már kinyitotta az ajtót, segítsen kiemelni ezt a prófutons zsákot is.

Hogy azután mi történt a kíváncsi cigánynyal, arról hallgat a krónika.

Egész év Fél évre Negyed

göben. szállotta nyelvén És

lanul, a tolok m sának. a szent

Ó, pünkösdi gyarjai ünnepeit áldozati ég felé, a magya

Es ahogy hirdetvé gadt a ki a re tanítás ünnepe:

Pünkösdi a rózsák Pünkösdi rágillat Pünkösdi

évre sze ünnepe! Me

kel ter meg sol ünnepe

A d Rez Fön Még

De Nap Min Vid

Győ Foly Lág Lep

Jer Fű Adó Jer

Csó Min S á S v

Ida ha első száju di jön egy